

La Castanyada

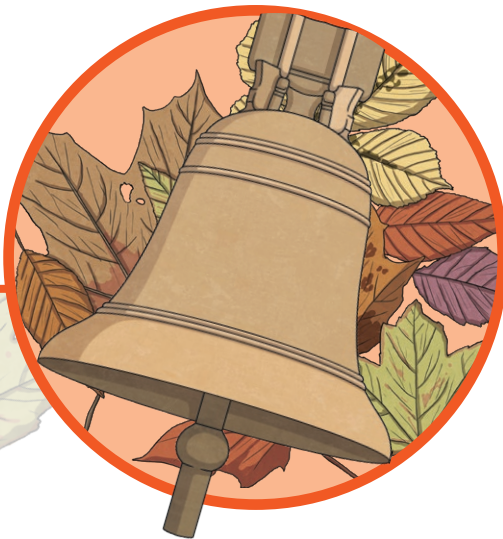
VS Halloween

Podríem dir que la Castanyada és l'equivalent de la festa de Halloween anglosaxona. Actualment, la Castanyada se celebra la vigília de Tots Sants, que és l'1 de novembre. El seu origen està relacionat amb el Dia dels Difunts.

La tardor simbolitza la "mort" de la naturalesa fins a la primavera següent. No és pas una coincidència, doncs, celebrar festes en record de les persones mortes en aquesta estació de l'any.

Antigament, la gent creia que el Dia dels Difunts, el 2 de novembre, les ànimes dels morts tornaven a casa una estona. Els campaners tocaven les campanes durant tota la nit i així les ànimes trobaven el camí de tornada al cel. Evidentment, els campaners es cansaven molt; per això, torraven castanyes i en menjaven per agafar energia. Segons la llegenda, els campaners van originar la celebració de la Castanyada.

En realitat, aquest costum de menjar castanyes data del segle XVIII, però segurament va començar molt abans. El Papa Gregori IV va instaurar la festa de Tots Sants l'any 835. Potser aquestes celebracions ja existien fins i tot en l'època romana.

D'altra banda, les castanyes no són l'únic aliment que consumim a Catalunya per celebrar Tots Sants. Juntament amb les castanyes, els protagonistes de la festa són els panellets i el moscatell. El moscatell és un vi molt dolç. Els panellets són uns pastissos rodons de massapà, com unes boletes, de diferents gustos. Els típics són de pinyons, però n'hi ha de cafè, d'ou, d'ametlla, de xocolata, de coco... També són molt importants els moniatos, un tipus de patata que és taronja per dins. Els moniatos i les castanyes es torren al foc i es mengen ben calentons! Boníssims!

Per Halloween, la gent es disfressa, però a Catalunya no ens disfressem per celebrar Tots Sants. Ens reunim amb amics o familiars i ens atipem de panellets, castanyes i moniatos. A les escoles els infants fan festes, gimcanes i activitats relacionades amb la Castanyada. Algunes escoles fins i tot reben la visita de la Maria Castanyera, una persona disfressada de velleta que porta un cistell ple de castanyes torrades.

Amb la globalització, Halloween també ha arribat a casa nostra. Algunes persones, sobretot les més joves, fan una festa que és una mena de fusió de Halloween i la Castanyada. També hi ha gent que celebra només Halloween, però el cert és que n'hi ha que estan en contra de Halloween, perquè diuen que ja tenim una festa pròpia.

Una imatge molt relacionada amb Halloween són les carabasses buides amb una espelma a dins, que els anglosaxons anomenen Jack-o'-lantern. Però sabíeu que aquesta tradició no és dels Estats Units, que és molt més antiga i que ja es feia a Catalunya molts anys abans de que arribés a casa nostra el Halloween?

A la Catalunya medieval hi havia el costum de preparar una carbassa buida amb una espelma flamejant, amb la finalitat de fer por. Aquesta pràctica s'havia fet majoritàriament a les comarques del Ripollès i d'Osona, on encara es fa, i també a les comarques de la franja de ponent.

Antigament era molt comú a les àrees rurals, buidar carabasses i exposar-les durant les nits properes al dia de Tot Sants, amb espelmes a dins, als marges dels camins, i dins i fora de les cases. L'objectiu era provocar la por als més innocents.

I tu, ets més de Halloween o de la Castanyada?

Preguntes

1. La Castanyada se celebra... Marca una resposta.
 - L'1 de novembre.
 - El 31 d'octubre.
 - El 2 de novembre.
 - El dia de Tots Sants.

2. Què vol dir la paraula 'vigília'? Marca una resposta.
 - Estar alerta.
 - No dormir en tota la nit.
 - Dia que precedeix a una festivitat.
 - Vetllar els difunts.

3. Segons el text, la tardor simbolitza...
 - L'arribada dels morts.
 - El fred.
 - Les persones mortes.
 - La mort de la naturalesa.

4. Segons la llegenda,
 - Els campaners van inventar els panellets.
 - Els campaners tocaven les campanes tot el dia.
 - El Papa Gregori IV menjava moltes castanyes.
 - Els campaners van originar la tradició de menjar castanyes.

5. Marca **dues** coses que consumeixen els catalans per celebrar la castanyada?
 - Ametlles
 - Castanyes
 - Ous
 - Moscatell

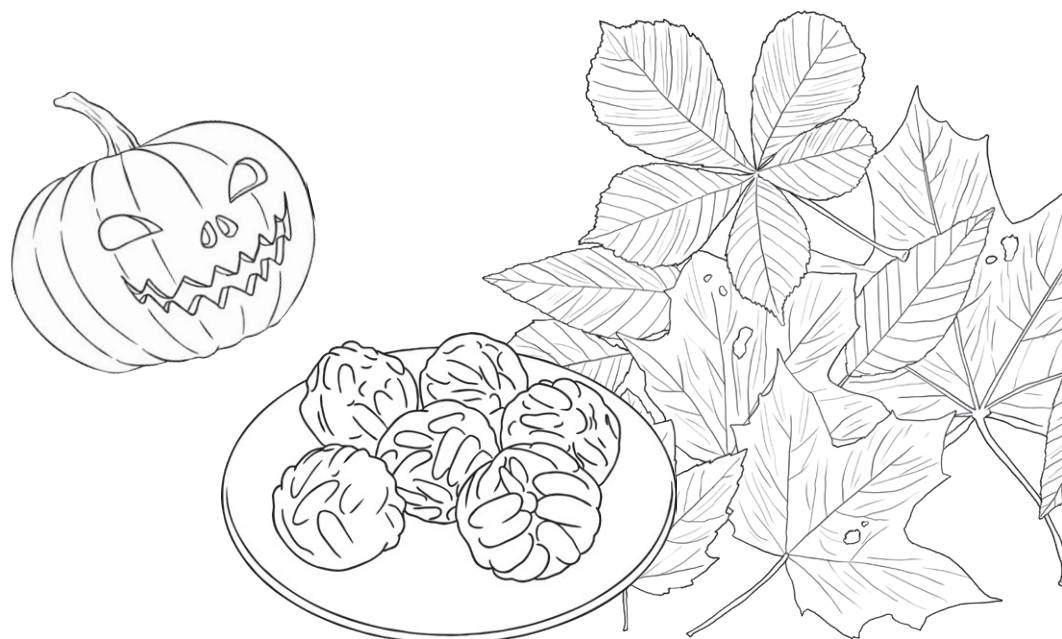
6. Per què es buidaven carabasses i s'hi posava una espelma a dins a la Catalunya medieval?

7. En quins llocs de Catalunya se segueix fent aquesta tradició?

8. Què tenen en comú Halloween i la Castanyada?

9. Quines diferències hi ha entre aquestes dues festes?

10. I tu, com celebres la Castanyada o Halloween?

Respostes

1. La Castanyada se celebra... Marca una resposta.

- L'1 de novembre.
- El 31 d'octubre.**
- El 2 de novembre.
- El dia de Tots Sants.

2. Què vol dir la paraula 'vigília'? Marca una resposta.

- Estar alerta.
- No dormir en tota la nit.
- Dia que precedeix a una festivitat.**
- Vetllar els difunts.

3. Segons el text, la tardor simbolitza...

- L'arribada dels morts.
- El fred.
- Les persones mortes.
- La mort de la naturalesa.**

4. Segons la llegenda,

- Els campaners van inventar els panellets.
- Els campaners tocaven les campanes tot el dia.
- El Papa Gregori IV menjava moltes castanyes.
- Els campaners van originar la tradició de menjar castanyes.**

5. Marca **dues** coses que consumeixen els catalans per celebrar la castanyada?

- Ametlles
- Castanyes**
- Ous
- Moscatell**

6. Per què es buidaven carabasses i s'hi posava una espelma a dins a la Catalunya medieval?
Per fer por. / Per provocar la por dels innocents.
7. En quins llocs de Catalunya se segueix fent aquesta tradició?
Al Ripollès, a Osona i també a les comarques de la franja de ponent.
8. Què tenen en comú Halloween i la Castanyada?
Múltiples respostes possibles. Per exemple: la relació amb la mort, , la data en què se celebra, la tradició de buidar carabasses...
9. Quines diferències hi ha entre aquestes dues festes?
Múltiples respostes possibles. Per exemple: disfressar-se, anar per les cases demanant lliminadures, els aliments típics...
10. I tu, com celebres la Castanyada o Halloween?
Múltiples respostes possibles.